

Припрема за час

Разред: Ученици средње школе заинтересовани за ученичко организовање и партиципацију

Ауторка: Наташа Јанкулоски

Напомена: Оснажити ученике да разумеју значај ученичког парламента, да препознају кораке за његово покретање у школи у којој не постоји и да уоче на које све начине могу активно да допринесу његовом раду.

Редни број _____	Школа _____	Разред и одељење _____	Датум _____
Наставна тема	Демократско друштво		
Наставна јединица	Од идеје до гласа ученика – како покренути ученички парламент?		
Тип часа	радионица		
Образовни исходи	По завршетку радионице ученици ће бити у стању да: објасне зашто је ученички парламент важан за школску заједницу; наведу основне кораке за покретање ученичког парламента; препознају различите улоге које ученици могу имати у парламенту; предложе конкретне начине ученичког ангажовања; развију осећај одговорности и иницијативности.		
Облици рада	Групни облик рада		
Методе рада	Дискусија; практичан рад у малим групама.		
Потребна средства и материјали	Картице, маркери, папири.		
Уводни део часа (15 минута)	Наставник објашњава ученицима циљеве часа. Циљ је оснажити ученике да разумеју значај ученичког парламента, да препознају кораке за његово покретање у школи, уколико не постоји и да уоче на које све начине могу активно да допринесу његовом		

	раду. Наставник каже ученицима да накратко замисле како би изгледала школа у којој их нико не пита за мишљење већ се само спроводе наредбе директора и наставника без било каквог укључивања ученика. Затим постави ученицима питање да ли би волели да похађају такву школу и како би се у таквој школи изборили за своја права? Води се краћа дискусија (Прилог 1).
Главни део часа (30 минута)	Ученици су подељени у мање групе од по 3-4 члана. Свака група добија задатак да наведе најмање три разлога зашто је важно имати ученички парламент. Групе представљају своје одговоре. Наставник истиче заједничке елементе и повезује их са правима и одговорностима ученика. Ученици остају у истим групама и свака група добија задатак да осмисли конкретне кораке за покретање ученичког парламента, на пример: информисање ученика; предлагање правила рада; избор представника; договор са управом школе. Групе представљају своје предлоге. Наставник за додатне информације ученике упућује на приручник о формирању и раду парламента који се налази на линку (прилог 2). Заједно се формира јединствен списак корака које треба спровести како би се покренуо ученички парламент.
Завршни део часа (5 минута)	Ученици остају и даље у мањим групама. Наставник припрема карте корака (или папириће). На свакој карти је написан један корак који се односи на процес формирања ученичког парламента, нпр: Информисање ученика; Предлог правила рада; Избор представника; Прва седница; Договор са управом школе; Прикупљање идеја ученика; Избор координатора / председника. Ученици у групама добијају помешане картице и задатак да у што краћем року, не дуже од 5 минута сложе карте распоредом који сматрају најбољим. Уз сваки корак наводе ко је одговоран (ученици, наставници и сл.). Представници сваке групе кратко представљају резултате.
Самоевалуација часа (10 минута) (запажања наставника)	Сваки ученик на папирић пише једну конкретну ствар коју може да уради у наредне две недеље како би се ученички парламент покренуо или подржао. Папирићи се заједно лепе на пано под називом „Наши први кораци“.

Прилог 1

Питања за дискусију у уводном делу

- Како мислите да би се ученици осећали у школи у којој се њихово мишљење никада не чује?
- Шта би се догодило са мотивацијом ученика за учење у таквој школи?
- Које проблеме ученици не би могли да реше без могућности да изнесу свој став?
- Да ли би у таквој школи постојала фер правила за све ученике? Зашто?
- На које начине би ученици, појединачно, могли да покушају да заштите своја права? Да ли би то било довољно?
- Шта мислите, да ли је лакше изборити се за промене сам или заједно са другима?
- Кома би се ученици обраћали ако имају проблем или предлог за унапређење школе?
- Како би недостатак ученичког гласа утицао на односе између ученика и наставника?
- Шта мислите, да ли би одлуке донете без ученика биле квалитетније или лошије? Зашто?
- Шта нам ова замишљена ситуација говори о томе зашто је важно да ученици имају свој парламент?

Прилог 2

Ученички парламент

Ученички парламент постоји да би се глас ученика чуо. То је простор где можеш да представиш мишљења, идеје и предлоге својих другара, али и да заједно са њима утичеш на одлуке у школи. Он је мост између ученика и наставника, директора и школских тела. Укратко, парламент постоји да ученици не би били само посматрачи, већ активни учесници у школском животу. Ученички парламент се организује у последња два разреда основне школе и у свим разредима средње школе. Чланове парламента бирају ученици одељењске заједнице сваке школске године. Чланови парламента бирају председника. Иако није законска обавеза, пракса показује да је корисно изабрати и потпредседника и секретара, јер то олакшава свакодневно функционисање УП и доприноси бољој организацији рада. Ученички парламент чине по два изабрана представника сваког одељења школе (са

изузетком уметничких школа, где се у парламент бирају по три ученика/це из сваког разреда, односно године).

Закон каже да ученички парламент: даје мишљења и предлоге стручним органима, школском одбору, савету родитеља и директору о правилима понашања у школи, мерама безбедности ученика, годишњем плану рада, школском развојном плану, школском програму, начину уређивања школског простора, избору уџбеника, слободним активностима, учешћу на спортским и другим такмичењима и организацији свих манифестација ученика у школи и ван ње и другим питањима од значаја за њихово образовање; разматра односе и сарадњу ученика и наставника, васпитача или стручног сарадника и атмосферу у школи; обавештава ученике о питањима од посебног значаја за њихово школовање и о активностима ученичког парламента; активно учествује у процесу планирања развоја школе и у самовредновању школе; предлаже чланове стручног актива за развојно планирање и тима за превенцију вршњачког насиља из реда ученика.

Један од најважнијих тренутака у раду ученичког парламента су избори. Од њих зависи ко ће представљати интересе ученика и обично се дешавају на самом почетку школске године. Битно је да они буду фер, демократски и занимљиви, а не да се бира „најпопуларнији“ или „најбољи друг“ у разреду. Представници треба да буду особе које заиста разумеју потребе ученика и желе да их заступају. Свако одељење бира по два представника, са изузетком уметничких школа где се бирају 3 представника/це по разреду па се избори организују на нивоу разреда.

На првој седници, чланови и чланице ученичког парламента требало би да се упознају са Пословником о раду ученичког парламента. Ово је документ који прописује начин сазивања и одржавања седница, ток седнице, начин доношења одлука, појединачне улоге у парламенту и сл. Он може да садржи и информације о каналима комуникације и другим практичним темама. Важно је да сви чланови и чланице парламента буду упознати с њим, разумеју његов садржај и разумеју шта он значи и како да га примене у свакодневном раду. На састанку парламента бира се председник који води дискусију и помаже да састанак тече глатко. У пракси, председнику парламента често у припреми и вођењу састанка помаже наставник задужен за рад парламента (чућеш и назив координатор парламента). У наставку овог приручника сазнаћеш више и о улози овог наставника. Седница ученичког парламента треба да има Дневни ред (или Агенду), који се усваја на самом почетку седнице. Дневни ред може да укључује: преглед претходних одлука, нове иницијативе, предлоге одељења, планове за акције, случајеве насиља у школи, оцене ученика, планирање vannastavnih активности, прослава важних дана за школу и локалну заједницу, сарадњу са институцијама, фирмама и организацијама у граду. Важно је да сви чланови добију прилику да допуне дневни ред и да се осећају укљученима. Важно је и редовно водити записнике

са седница, како бисте имали писани траг о договорима, подели задатака, одлукама које сте донели... Један примерак записника са седнице оверава се и чува у архиви школе.

За потребе чланова и чланица парламента и вашег континуитета у раду, добро је да чувате записнике са седница и у дигиталном формату (на пример на заједничком Google дриве-у ком приступ имају сви чланови и чланице парламента) како бисте у сваком тренутку могли да имате увид у све састанке, закључке које сте донели и договоре. На овај начин осигуравате транспарентност у раду парламента ка свим члановима. Корисно је да ученички парламент направи сопствену Gmail адресу (нпр parlamenttehickemladenovac@gmail.com), како бисте имали приступ драјву, мејлу и другим апликацијама, а опет да имате и могућност да се ствари преносе и чувају из генерације у генерацију. Можда и најважније, мејл је битан како бисте могли да упућујете званичне мејлове директору и другим школским телима, уколико имате потребу за тим. У заједничком фолдеру на Google дриве-у можете да радите и на документима, предлозима иницијатива и пројеката, плановима рада, као и да ту додајете материјале који су настали током мандата парламента (на пример фотографије и видео материјале са акција које ћете објавити на друштвеним мрежама и сајту школе). Овакав начин заједничког чувања и рада на документима ће бити користан како вама за несметан рад, тако и будућим члановима и чланицама ученичког парламента који фолдер “наследе” – биће им лакше да се снађу у првим корацима ако већ имају неке примере, материјале и успостављен начин рада.

Додатне информације:

[Водич кроз Ученички парламент](#)